

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3052/2019. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

#### v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 201.Kpk.50.001/2018/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

#### I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó (Direkt36 Újságíró Központ Nonprofit Kft., 1137 Budapest, Pozsonyi út 10. II/8.) jogi képviselője (dr. Pető Márk ügyvéd, 1027 Budapest, Margit krt. 64/b.) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amit utóbb az Alkotmánybíróság felhívására kiegészített. Az indítványozót létrehozó társasági szerződésből fakadóan az indítványozó jogi személy célja az oknyomozó újságírás.
- [2] 1.1. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz előzményeként az indítványozó 2016. április 11-én az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 67. §-a szerint tulajdoni lapba történő betekintési kérelmet nyújtott be a Fejér Megyei Kormányhivatal Bicskei Járási Hivatalához (a továbbiakban: elsőfokú hatóság). Az indítványozó 400 ingatlan tulajdoni lapjába kért betekintést. Az elsőfokú hatóság 180 tulajdoni lap tekintetében teljesítette a kérelmet, majd ezt meghaladóan a 30.002-72/2016. számú határozatával elutasította azt.
- [3] Az elsőfokú határozattal szemben az indítványozó jogi képviselője útján a Fejér Megyei Kormányhivatalhoz (a továbbiakban: másodfokú hatóság) fellebbezett. A fellebbezés folytán eljáró másodfokú hatóság a 2016. június 13-án kelt, 30.630-2/2016. számú határozatával helybenhagyta az elsőfokú határozatot.
- [4] Az indítványozó jogi képviselője útján 2016. július 11-én keresettel fordult a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, kérve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát, és a határozat hatályon kívül helyezését. Az eljáró közigazgatási bíróság 14.K.27.257/2016/10. számú ítéletével a másodfokú határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A bíróság álláspontja szerint az érintett ingatlanok száma és a kérelmek egyidejű benyújtása miatt a kérelem nem betekintési, hanem az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 118. § (1) bekezdés szerinti földkönyv kiadása iránti kérelemnek minősül, és azt ennek megfelelően kell kezelni, illetve elbírálni.
- [5] Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.257/2016/10. számú ítéletével szemben. A Kúria úgy foglalt állást, hogy az a körülmény, miszerint a kérelem a jogszabályok alapján irányulhatott volna másra is, nem indokolja a kérelem tartalom szerinti átminősítését. Ennek következtében a kérelmet a tulajdoni lapba történő betekintési kérelemként kell elbírálni. Rámutatott továbbá a Kúria arra, hogy az iratbetekintési kérelem tárgyában az akkor hatályos a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 82. § (1) bekezdésére tekintettel alkalmazható 69. § (4) bekezdése alapján a közigazgatási hatóság önálló fellebbezéssel megtámadható végzéssel dönt. A Kúria megállapította, hogy a konkrét ügyben a hatóságok a tulajdoni lapba történő betekintés iránti kérelem tárgyában tévesen határozati formában hoztak döntést, amit a bíróság peres eljárásban vizsgált felül, noha a bíróságnak nemperes eljárásban kellett volna döntenie az alperes végzés tartalmú döntése elleni jogorvoslati kérelem tárgyában. Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a Ket. 69. § (4) bekezdése, az Inytv. 67. § (1) bekezdése, valamint az 1/2009. KJE határozat alapján a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.257/2016/10. számú ítélete a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Knp.) 3. § (2) bekezdésébe ütközött. Minderre tekintettel a Kúria Kfv.III.37.119/2017/5. számú végzésével a jogorvos ítéletet hatályon kívül helyezte és a bíróságot

- új eljárásra és új határozat hozatalára utasította azzal, hogy a bíróságnak a Knp. 3. § (2) bekezdése szerinti nemperes eljárást kell lefolytatnia, s ennek eredményeként döntését végzés formájában kell meghoznia.
- [6] Ezt követően a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Knp. 3. § (2) bekezdése szerinti nemperes eljárásban bírálta el, s a felülvizsgálati kérelmet a 201.Kpk.50.001/2018/3. számú végzésével elutasította. Végzésében a bíróság azzal érvelt, hogy az ingatlan-nyilvántartás nyilvánossága „a személyes adatok védelméhez való jog szükséges korlátozását jelenti a tulajdonhoz való jog érvényesülésének biztosítása, illetve a forgalom biztonságának megteremtése érdekében”. Ez azonban a bíróság szerint „nem eredményezheti a személyes adatok védelméhez fűződő alkotmányos alapjog aránytalan korlátozását”, a „nyilvánosság elve nem jelent korlátlan adatszolgáltatási kötelezettséget”, hanem „a visszaélések elkerülése érdekében – akadályát képezi a betekintés iránti kérelem teljesítésének”. A bíróság hivatkozott továbbá arra is, hogy a Ket. 6. § (1) bekezdés szerinti jóhiszemű joggyakorlás elve alapján az ügyfél a kívánt célja eléréséhez a jogszabályban biztosított lehetőségeket veheti igénybe. A bíróság szerint nem egyeztethető össze a rendeltetésszerű, illetve jóhiszemű joggyakorlás követelményével, hogy az indítványozó az adott település tulajdoni viszonyainak feltárásához 400 db ingatlanra vonatkozó ingatlan-nyilvántartási adatokat egyidejűleg benyújtott tömeges betekintés iránti kérelem útján kívánja megismerni. Mindezt figyelembe véve a bíróság álláspontja szerint nem volt jogszabálysértő a hatóság döntése, ezért a bíróság a felülvizsgálati kérelmet – mint alaptalant – elutasította. Utalt ugyanakkor a bíróság arra, hogy az indítványozónak lehetősége van a Vhr. 118. §-a szerint földkönyv iránti kérelem benyújtására.
- [7] Az indítványozó a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 201.Kpk.50.001/2018/3. számú végzésével szemben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, a végzés megsemmisítését kezdeményezve. Kérelme indokolásában az indítványozó előadta, hogy a bíróság az Alaptörvénnyel ellentétesen hivatkozott a személyes adatok védelmére a közérdekű adatok megismeréséhez való joggal szemben, melynek révén megsértette az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében rögzített közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogát. Kifogásolta továbbá, hogy a bíróság nem vette figyelembe, hogy az indítványozó a sajtószabadság alanyaként, médiaszolgáltatóként kért betekintést az ingatlan-nyilvántartásba, megsértve így az indítványozónak az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt véleménynyilvánításhoz és sajtószabadsághoz fűződő jogát. Hivatkozott továbbá arra, hogy a támadott végzés önkényesen állapítja meg – alaptörvényi vagy jogszabályi felhatalmazás nélkül – az indítványozó alapjogának korlátozását, amikor tömegesnek nyilvánítja a 400 db földhivatali tulajdoni lapba történő betekintésre vonatkozó igényt és erre való hivatkozással azt rendeltetésszerűnek nyilvánítja, melynek révén a támadott végzés sérti szerinte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében biztosított jogállamiság követelményét is.
- [8] Az Alkotmánybíróság eljárása során figyelembe vette, hogy Magyarország Alaptörvényének hetedik módosítása (2018. június 28.) 4. cikke 2018. június 29-i hatállyal új rendelkezést iktatott az Alaptörvény VI. cikke helyébe. Az Alaptörvény VI. cikkének (2) bekezdésében foglalt, érintett alapvető jogot a korábbival megegyező módon immár a VI. cikk (3) bekezdése biztosítja.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kell vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [10] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben benyújtott panaszában (a támadott végzést az indítványozó jogi képviselője 2018. február 26-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2018. április 27-én elektronikus úton nyújtotta be és adta postára) az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható bírói döntést támadta. Az indítványozó az alapügyben érintett, az általa kezdeményezett közigazgatási eljárásban meghozott határozat bírósági felülvizsgálatát ő kérte, s e felülvizsgálati kérelmét utasította el a támadott bírói döntés. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében rögzített közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogot, valamint az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt véleménynyilvánításhoz és sajtószabadsághoz fűződő jogot illetően alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, hiszen az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdésére figyelemmel a sajtószabadság alanyaként, médiaszolgáltatóként eljáró jogi személy indítványozó számára is biztosítottak a hivatkozott jogok.
- [11] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek ugyanakkor csak részben tett eleget, minthogy az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozással nem Alaptörvényben biztosított joga sérelmét állította. Az indítvány e része az Abtv. 27. § a) pontjának ezért nem felelt meg, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta.

- [12] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az — egyéb törvényi feltételeknek megfelelő — alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [lásd pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] Az alapügyben az indítványozó az Inyvtv. 67. § (1) bekezdése alapján terjesztett elő kérelmet számos tulajdoni lap tartalmába történő betekintésre. Az Inyvtv. 67. § (1) bekezdése szerinti kérelem teljesítése a földhivatalok szolgáltató jellegű hatósági tevékenysége, amelynek során az érdekeltek részére különböző módokon hozzáférhetővé teszik az ingatlan-nyilvántartás adatait. (Lásd az Inyvtv.-hez kapcsolódó előterjesztői indokolást.) A hatóság adatszolgáltatási kötelezettsége lényegében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:166. §-ából fakad, amely szerint az ingatlan-nyilvántartás nyilvános. Az ingatlan-nyilvántartás nyilvánossága keletkeztet egyúttal jogot a nyilvántartás adatainak megismerésére. E jog mindazonáltal csak rendeltetésszerűen gyakorolható (a Ptk. 1:3. §-a rögzíti a jóhiszemű joggyakorlás elvét, illetve 1:5. §-a a joggal való visszaélés tilalmát, továbbá az alapügyben alkalmazandó Ket. 6. §-a a jóhiszemű eljárás kötelezettségét). A bírói gyakorlatból következően a hatóság jogosult megtagadni az adatszolgáltatás teljesítését, ha a kérelmező az ingatlan-nyilvántartás nyilvánosságából eredő jogát a nyilvántartás céljától eltérően akarja gyakorolni (például adatbázist akar létrehozni) (BH 2006. 269.). Az adatszolgáltatásra vonatkozó, az ingatlan-nyilvántartás nyilvánosságából fakadó polgári jogot a jóhiszemű joggyakorlás követelménye alapján korlátozó jogalkalmazói – bírói – döntés nem olyan jogkorlátozás, ami az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt véleménynyilvánításhoz és sajtószabadsághoz fűződő joggal kapcsolatban alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, illetve a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet keletkeztetne. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében rögzített közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogot érintően pedig a támadott bírói döntés azért nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, mert a bíróság nem zárta el az indítványozót az ingatlan-nyilvántartás adatainak megismerésétől, végzésében utalt a bíróság arra, hogy tömeges méretű adatigény alapján lehetőség van a Vhr. 118. §-a szerint földkönyv iránti kérelem benyújtására.
- [14] Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. március 5.

*Dr. Szívós Mária s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró

*Dr. Pokol Béla s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Schanda Balázs s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Stumpf István s. k.,*  
előadó alkotmánybíró

*Dr. Varga Zs. András s. k.,*  
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/825/2018.

• • •